

Urbem post biennium regressus (inquit in eo Sueton. cap. 20.) triumphum quem distulerat, egit; prosequentibus etiam legatis (quid sit Legatus in exercitu, ejusque dignitas, dicit Halicarnass. lib. 12. cap. 16.) quibus triumphalia ornamenta impetrarat. At prius quam in Capitolium steteret, descendit de curru, seque praesidenti patri ad genua submitit. Battonem Pannonium Ducem (de cujus statua diximus, num. 4.) ingentibus donatum praemijs, Ravennam transtulit; gratiam referens, quod se quondam cum exercitu, iniquitate loci circumclusum, passus esset evadere. Prandium deinde populo mille mensis, & congiarium trecentos numos viritum dedit. Dedicavit & Concordiae aedem: item Pollicis & Castoris, suo fratrisque nomine de manubijs. Goltz in Fast. fol. 217. Briet. ann. V. C. 747. addit: Livia mater dedit epulum seorsum Matronis, Tiberius Senatui in Capitolio. Tuncque Augustus in memoriam Agrippae Roma edidit munus gladiatorum: in quo pullati omnes spectatores praeter Augustum. Triumphum luculenter describit Ovid. 4. Trist. Eleg. 2. & 2. de Pont. Eleg. 1. ubi a v. 23. canit: Numine caelesti Solem fulsisse serenum, Cum populi vultu conveniente die.

Ovid. Quaeque capit laetis immensis manibus orbem, Hospitijs Romam vix habuisse locum.

9 Thespis Bocotiae statua Cleostrato, & sacra Jovi Saotae, id est, Salvatori. K. Graec. E Pausania eruenda notitia. Est autem in oppido (inquit, cap. 301.) aeneum Saotae Jovis signum. Inde ortum habuit religio, quod cum in civis insignis feritate draco saviret, Deus imperaverit ephobos quotannis singulos, sorte ductos fera exponi. Eorum uni Cleostrato, qui amabat, loricae aeneam faciendam curavit, resupinatis extrorsum hamis confertam. Eam loricae puer indutus, cum ultra draconem occurrisset; mortem quidem appetiit, sed etiam ipsam feram exanimavit. Ex eo rei eventu Jovi Servatori cognomen exitit. Possim quam jure dicere: Unde hoc nisi de nostris sacramentis? In universa Graecia Aphrodisia sacra. Meurs. G. F. Veneri dicata, sed non Veneri caelesti: ideo execranda, & de quibus, 26. August. Nonnulli dicunt, hac die Aphrodisia dici, a spuma, ex qua in mari genita, & a piscibus, quos post in caelum sustulit, in Paphum deportata; cuius imaginem videlicet, 1. April. n. 8.

10 Inter Aegyptios sacra silentia in honorem Osiridis. K. Aegypt. Plura sacra Osiridi signantur, sed praeterea arbitror haec quae dicuntur silentia, particularia debent intelligi: igitur ut ait Strabo, lib. 17. n. 14. In Osiridis templo non licet nec cantori, nec tibicini, nec psaltriae canere; quemadmodum mos est alijs

Jovi Saota sacra & statua Cleostrato.

Aphrodisia.

Sacra Osiridi cum silentio.

Dijs. Astipulatur Alexandr. Neapolitan. 4. Diar. Genial. cap. 17. Memphis (inquit) in Osiridis templo, dum sacrificant, praeter aliorum morem, nec canere tibijs, nec psallere soliti sunt; sicut Graecorum plerique cum nulla Numinis assiatione sacrificia perficiunt. Haec sacra videntur silentiosa, quia ita Isis illum occitum qualivis ornata herbis Artemisia, Omomo, Verbenaca, Olirite, ac Aethiope; lapilloque Ananchite. Jamblic. de Aegyptior. myr. Nihil improbitatis, nisi superstitionem his in ritibus cogitabit lector, & inest in cunctis abominabilis horror. Artemisia dicitur Sanguis Saturni, quae lassitudinem itineris levat. Apulei. de Virtut. Herbar. Plin. lib. 26. cap. 15. & cap. 10. lib. 25. praemittit: Artemisiam quoque secum habentibus negant Magi nocere mala medicamenta, bestiamve ullam, nec Solem quidem. Omomo erat herba, qua Ditis vocabatur & umbrae, maxime in Mithrae, de quibus 19. Decembr. teste Plutarch. de Isid. & Osirid. De Verbenaca, quam legati ad hostes deferebant, ut ait Plin. lib. 22. cap. 2. ipse lib. 25. cap. 9. inquit: Magi circa hanc insanunt. Hac perunctos imperare quae velint, febres abigere, amicitias conciliare, nullique non morbo mederi. Lachrymam vocant Junonis, & donum Dei, Sceptrumque amoris, eo quod in phultris & in sacrificijs ejus usus ab Aegyptijs adhiberetur. Apulejus, d. & Kircher. Theatr. Hieroglyph. cap. 2. Osirites, alias Cynocephalia, dicta ab Apione Herba divina, non solum utilis inter vivos, sed virtutem habens ad evocandas umbras, censebatur. Vide Plin. lib. 30. cap. 2. Plutarch. in Homer. Magius lib. 3. cap. 1. & Gell. lib. 3. cap. 11. De Aethiope herba haud instituto discoloria refert Plin. lib. 26. cap. 4. Super omnia adjuvere Magicae varietates. Aethiopide herba amnes atque stagna sicari conjectu, tactu clausa omnia aperiri. Achaemenide conjecta in aciem hostium, trepidare agmina, ac terga vertere. Soluta tisu celebrat idem ibid. ac merito insigni reflexione multiplici. Lapis Ananchites, vel Anancitis, ut Criticis placet, dicit ex voce ad quid ab Iside assumptus. Nomen gemma adeptae est a Necessitate, quae Deos cogebat, eorumque evocabat imagines: ait Turnebus lib. 1. cap. 17. Adversar. Pliniusque lib. 37. cap. 11. Ananchitide in hydromantia dicunt evocari imagines Deorum. Quorsum sicine ornata Isis, dum Osiridem quaerebat (de cujus, sacerdotumque fletu dicemus, 19. Octobr.) & vagabatur? Ut auctoramen haberet Magia sacrificulorum, quan-

Ritus.

Artemisia.

Omomo.

Verbenaca.

Osirites.

Aethiopi-dis.

Achaemeni-de.

Ananchi-tis.

Quanti olim habitata Magia.

quando in Numine fingeat exemplar. Non enim herbae illae aut lapides in illas mirificas operationes virtute naturali gaudebant; sed ex pacto cum Cacogenio, cujuscumque delectationi congruum (ut ait August. 21. Civ. cap. 6.) per varia genera lapidum, herbarum, lignorum, animalium, carminum, rituum. Fattetur etiam Theophrast. 2. Herbar. cap. 17. ubi vocat inepta & incredibilia. Qui fumo scientiae ducebatur, venundatus sub peccato, efferebatur super se: quid super alios? De Tyridate Mago, invitato Nerone & initato Magicis coenis, inquit Plin. lib. 30. cap. 2. Non tamen cum regnum ei daret, hanc ab eo accipere artem valuit. Ad hac non opes ei desuere, non vires, non discendi ingenium, aliaque non patiente mundo: sed indubitatum exemplum est falsa artis, quam dereliquit Nero. Nihil ultra.

Ejus miracula apparentia.

Tyridates Magus. Nemo quam improbus!

Osiris poly-nomius.

11 Osiris gesta, quippe illius aetatis hominibus mira; in Numina versa; maxime, cum in Aegyptum revertens ob facinorum magnitudinem (inquit Kircher. Tom. 1. Oedip. Copri, Syntagm. 3. cap. 3.) in Deorum caetum adscriptus est: factumque est, ut succedentibus temporibus, cum fama ejus cresceret, nominum quoque cresceret impositio: nam a conditis urbibus, Saturnus; a supremo rerum dominio, Jupiter; a vini oleique inventione, Bacchus, seu Dionysius; Hercules, a summa fortitudine; ab Orbis lustratione, Neptunus; & Janus denique a politioris vitae cultu vocatus; sicut a rebus inventis, Mercurius; & a Musica, dictus Apollo.

DIES XII. FEBRUAR.

Prid. Id.

1 Gradus 22. Solis in Aquario, qui hoc in gradu nati, formosa facie & corpore, sed prima aetate morituri. Firmic. Ventrorum occursum & pugna. Ptolom. Vir securi alterius manus & pedes truncans. Sph. Arab. Moyses Dei legatos ingreditur cum virga mirifica ad Pharaonem; mittitur a tyranno in carcerem; sed inde nocte, custodibus mortuis, januisque contractis, exiit ad ipsum Regem; ait Clem. Alexandr. 1. Strom. cap. 13. & ex recutitis R. Salom. Samariae Judas dolens de blasphemia Nicanoris, confortatusque somno (de quo die preced.) exposito exercitui, decernit manere decertare cum hoste; interea tora civitate orante ante Dominum & plorante. 2. Machab. 15. a 17. Cur autem Pharaos Mosen miserit in carcerem signat Joseph. 2. Antiquit. cap. 5. igitur coram Rege exposuit, quae a se & a suis be-

Moses mittitur in carcerem, sed exiit, mirabiliter.

Tom. 1. Ephemer.

neficia facta Aegypto; quod Pharaos egerat tulit, etiam specimen prodigiorum in virga Moysis videret. Rex vero iratus (inquit) sceleratum eum appellat, qui Aegyptiorum olim fugitivus, nunc magicis praestigijs instructus ad reliquos decipiendos venerit.

2 Anno ab hinc 884. postquam in praecedenti, jam improbus Joacim, ut degens in castris, pacatam haberet Jerusalem, in focium regni assumplerat Jechoniam, sperans quid ex congressu Regum Babylonis & Aegypti esset boni in regnum Juda; sed magis huic addictus, quia fecerat eum Regem, erat etiam in procinctu. Rex ergo Babylonis non Nabuchus Magnus, sed pater ejus Nabopolassar, etiam dictus Nabuchus. Aliter alij de successione Babyloniorum sentiunt, quia quot homines tot sententiae (quas videlicet apud Salian. Petavium, Turfelin. Briet. Tornell. & Genebrard.) meo judicio congruiores proferam. Nechao, esto Adad in Charcamis vicerat, juxta Euphratem, memor vastationis factae sub Sennacherib (de quo, 13. Septembr. n. 2.) delere conabatur stirpitis regnum Assyrium, quod sub sceptro Babyloniorum. Per triennium propitio Marte Aegypto aggregavit quicquid olim fuerat Assyriorum a torrente Aegypti usque in Euphratem, ac Syriam & Phoeniciae plures nobilissimas urbes. Ut cuncta recuperari possent, cum filio descendit Nabuchus primus, qui victor sed occisus fuit, simulque victus & occisus Nechao (Jerem. 46. a 2.) patente Cadmea victoria. Tunc filius ejus Nabuchus Magnus, etiam cecidit pater, Dux uti Rex constitutus, fugientibus Aegyptijs, brevi restauravit cuncta: descendente in Jerusalem, eo quod non Babylonis Regi, sed Aegypti tributa solvisset; Joacim Regem Juda, filium ejus Jechoniam & nobiliores urbis, inter quos Daniele, Ananiam, Azariam & Misaelem, partemque vasorum templi Domini transtulit in Babylonem: verum Joacim catenis vincitum. 2. Paralip. 36. a 6.

3 Aliter narrat Adrichomius in Chronica. Ann. 3354. Nabuchum anno tertio regni Joacim descendisse in Judaeam, Urbeque captam prefata fecisse: quae quidem cum scisceret Nechao, collectis innumeris copijs ex Aegypto, Aethiopia & Libya, anno quarto Joacim, quoniam hunc sibi vestigalem, urbisque florem abegisset in Babylonios, quo in certamine uterque Rex cecidit: at Chaldae superiores effecti tollunt quicquid Aegyptij ab Assyrijs abstulerant. Unde Joseph. 10. Antiq. cap. 7. quem sequi-

Victoria Nechao.

Victoria Nechao.

Pugna in Charcamis.

Joacim cum filio, Danieleque captivatus.

Cecidit in acie pater Nabuchi Magni.

tur Comestor. in 4. Regum, cap. 38. in Aegyptum dumtaxat dicit directum bellum & alias provincias ditionis Aegypti, Judaea ex- ceptis. Ita in sententijs est auctorum varietas, ut concilient, quomodo migratio Joacim vincit, & aliorum, anno tertio, ut dicit Daniel, 1. 1. & anno 4. ut refert Jeremias, 25. 1. Dissolvi nodum, Tom. 7. T. 9. a n. 20. Præter ibi allegatos AA. consuletis Torniell. Ann. 3428. n. 3.

4. Briet. anno seq. astruit, Nabuchum, ut in Babylonem ex Aegypto pervenit, & coepit regnare, remisisse statim in Judæam Joacim cum filio, retentis obsidibus Daniele, & alijs Principum filijs. Alij à Nabucho è via esse dimissos pacto tributo; quin ob- stet illud 2. Paralip. 26. 6. Vincitum catenis duxit in Babylonem, quoniam solvit, atque in sacram urbem ac regnum dimisit, ante- quam Babylonem perveniret: attamen re- tinuit obsides, inter quos Daniel, non so- lum puer, sed pupus, duorum scilicet anno- rum, ut ex Epiphania docet Torniell. loc. cit. n. 5. & in Tabul. Post tam hunc, quam

Antilogia.

Remittit Joacim in Jerusalem.

Antilogia.

Daniel in- fans capti- vatur.

Ille & alij pueri He- brai disci- plinae tra- duntur Chal- daeorum.

alios regie nutrens, sub disciplina Chaldaeorum tradidit imbuendos, ut aule servire possent. Ridiculum, quod ait Joseph. 10. Antiq. cap. 11. scilicet, exectos à Nabucho fuisse. Supellestili enim sacra ornavit tem- plum Beli Numinis, additis etiam donarijs ex manubijs aliarum Provinciarum, quæ jam sub jugo; ut idem ibid. scribit, & 1. Con- tra Apion. ex Berolo. Quiebat tunc Judæa, etsi animus nequiret Joacim: equidem præ- fata dumtaxat passus, quoniam noluit sol- vere tributum Nabucho Chaldaeo; quapro- pter bellum illatum magnis viribus à Chal- daeis dira minantibus (ut factum est) ni uti cæteri Syri tributa solverent. Joseph. quò sup. cap. 7.

5. Furiosus, furoris comite filio regnum moderabatur Joacim, toto conatu tacite sollicitans excutere jugum, quamvis subiret Aegyptum; quo voto tandem potitus est (soluto vectigali Regi Babylonis per trien- nium) cum audisset Regem Aegypti expedi- tionem in eum disponere. 4. Reg. 24. 1. huc Comestor, cap. 39. & Joseph. d. quamvis Jeremias illi diceret, sibi confuleret, & præ- diceret nullum illi effugium à manu Nabu- chi: cap. 25. à 8. Antequam caperetur, ne ad verba Jeremias cives desponderent ani- mum, ut ait Theodoret: vel ne audiret, quod suis sceleribus respondebat; Jeremiam in- cludit in carcere publico. Tunc postquam redijt Joacim compositis rebus cum Nabu- cho, tantum Prophetæ permisit atrium car- ceris, sed negavit egredi: igitur Vates sacer

Jeremias, à Joacim in- cluditur in carcerem.

semper clamabat reversurum Nabuchum, sub cujus ira Joacim luiturus pœnas: equi- dem parvipendebat vaticinia. Propterea in- dixerunt Jejunium ad Dei propitiationem, ut Chaldaeos à civitate arceret, & Nabu- chum inter ac illos firmaret pacem. Jerem. 36. 6. Nonnulli Hebræorum, quia dicitur In die jejuniij intelligunt vespera festi Expiationis, quæ 9. Septembris, sed perperam apud Alapide; quoniam hujusmodi jejunium tunc fuit conceptivum, non statum. Patet, signa- tur mense nono, & in mense isthoc ut con- stat ex Hebræorum Menologio, non erat jejunium statum. Unde dumtaxat concepti- vum ab ipsis indictum quibat esse. Non pla- cet Alapid. hic, sed mihi summè, quia men- sis nonus erat anni quinti regni Joacim (ut dicitur v. 9.) dum indictum jejunium, erat annus quartus, v. 1. Si indictum jejunium (quod ambigitur & jurè à Torniell. Ann. 3429. n. 13.) erat jejunium solemne, nimi- rum in vespera Expiationis, ut videbimus, 7. Novembr. n. 3.

6. Ergo anno quarto Joachim, ut venit è Babylone, ut ait Torniell. & Genebrardus quos sequuntur Sanctius & Alapide; jusit Dominus Jeremiam scribere cuncta ab illo vaticinata à principio muneris usque in il- lud tempus (ait Sanctius) & redigere in li- brum, cujus epiphonema erat: Festinus ven- niet Rex Babylonis, & vastabit terram hanc: v. 29. sed cum ille quia clausus nequibat ire in templum, illo dictante, librum scripsit Baruch ejus notarius: quem quidem Vates præcepit legere in solemni jejunio, id est, pri- die Kipuria, festum videlicet Expiationis; de quo, 9. Septembr. n. 2. & 10. n. 1. Haud mireris, dum in eodem anno contigit, quòd v. 1. dicatur In anno quarto Joacim, & v. 9. In anno quinto. Joacim coepit regnare, 18. April. uti videbimus, n. 10. Dum Jeremias præcipitur scribere vaticinia, erat annus quartus Joacim, cujus finis in Aprilis præ- fata die, à qua incipiebat annus quintus, in cursu cujus liber scriptus lectus coram po- pulo in solemni jejunio mensis septimi res- pectu anni, & mensis quinti respectu quin- ti anni regni Joacim. Adi Torniell. Ann. 3428. n. 3.

7. Jejunium Esther die 13. celebratum inter Hebræos, ante victoriam Judæ Ma- chabæi de Nicanore; quia hoc die festo se- quens occupata dies, hodie observabatur. Vide postredie, n. 11. Anno Christi 34. vul- gato miraculo de Lazaro revocato ad vitam per N. Assertorem, in hunc multi credide- runt; quod intimè pupugit Summum Sacer- dotem & Principes: verum cum ob præfens

Ibi jusit Dei dicitur Baruch vaticinia facta, ex quo propheta cepit.

Antilogia.

Jejunium Esther.

Christi scilicet.

Ejus jejunij dies XXXVII.

Ajus-Locutio.

Fabius Ambustus.

Clades Roman. ad Aliam.

Prodigium.

Locutiojara.

Templum.

miraculum Jesus optimè audisset, & cuncto- rum corda in admirationem traheret; colle- gerunt concilium secretò (in villa à facino- re dicta Mali consilij, extra Jerusalem, sed propè, ut refert Castell. lib. 3. cap. 10.) quo Christum decreverunt interficere; & mini- stris præceperunt, ut comprehenderent; ubi- cumque invenirent, modò dies festus non esset. Idem in Vit. Christ. Tunc Jesus dese- ruit Jerusalem, tendens in desertum juxta civitatem Ephrem. Joann. 1. à 47. Meo ju- dicio fallitur Castellus, quoniam ibid. v. 55. dicitur: Proximum erat Pascha Judæorum. In- concussum, ann. 31. hunc diem jejunij Christi fuisse trigessimum sextum. Lamy in Chronic. Ann. seq. indicat ab ipso sanitatem concessam paralytico, demisso per tegulas. Hac die legebatur in Judæorum Synagoga à cap. 31. Exod. 1. usque ad 38. 21. & 1. Reg. 17. 13. usque in 26. Lamy.

8. Romæ, Aedis extructa Ajo-Locu- tio, Famæ, aut Famini, circiter Idus Fe- bruarias; ut refert Plutarch. in Camill. Cau- sam apud eundem (ex eo quòd Fabius Ambustus legatus, contra ejus gentium interfecerit Gallum ex copijs Brenni, ob- sidentibus Clusium) legimus. Unde Bren- nus classicum cecinit adversus Romam, & vicit ad fluvium Aliam; ut videbi- mus, 16. Jul. De clade moniti Romani. M. Cediçius, homo non magni nominis (subdit) neque Senatorij ordinis; probus tamen ac bonus habitus, antequam in exilium abiret Camillus, rem tribunis militum dignam curâ renunciavit. Præteritâ nocte se transeunte viâ Novâ voca- tum ab aliquo: cum se covertisset, vidisse ne- minem, vocem verò humanâ majorem, audi- visse ita dicentem: Age Marce Cediçi, indi- ca Magistratibus, ut brevi Gallos expectent. Hac audita tribuni risum jocumque putaverunt. Ea- dem profert de Fortun. Roman. & Cicer. 1. de Divinat. inquit: Non multò ante Urbem captam, exaudita vox est à Luco Vestæ, qui à Palatii radice in viam novam devexus est; ut muri & porta rescicerentur: futurum esse, nisi provisum esset, ut Roma caperetur: quòd neglectum, tum caveri poterat; post acceptam illam maximam cladem, explicatum est. Ara enim Ajo loquenti, quam septam videmus, adversus eum locum, conse- crata est.

9. In memoriam tanti beneficij, post- quam in Dictaturam Camillus redijt, at- que de Gallis triumphavit, ut infra dice- mus: Collegium instituta causa expianda vocis nocturna, qua nuncia cladis ante bellum Galli- cum audita, neglectaque. Mentio illata, jussum- que templum in nova viâ Locutio fieri. Tit. Liv. Tom. 1. Ephem.

5. sect. 134. Gyrald. Syntagm. 1. n. 97. Alex. ab Alexandr. 2. cap. 18. Bulenger. de Prodigijs, cap. 22. Budeus, 4. de Asser. Stuck. de Sacrific. Gentil. cap. 46. Rosin. 2. cap. 21. & Tiraquell. in loc. cit. Neapolit. Aulus vero Gellius, cum plures Ajum-locu- tum dicant Vaticanum, eò quòd (ut ait Festus, quem sequitur Gyrald. d. n. 76.) Vaticanus collis dictus sit; quia illinc pulsus Etruscis, eo potitus populus Romanus Va- tum oraculis, & in Ajo cladem futuram præ- veniente, visum vaticinium; omninò unum esse, abnuit. Agrum Vaticanum, & ejusdem agri Deum Præsidentem appellatum accepimus à Vaticanis (ait, 16. cap. 17.) qua vi atque instinctu ejus Dei in eo agro fieri solita essent. Sed præter hanc causam M. Varro (in libris Divinarum) aliam esse tradit istius nominis ra- tionem. Nam sicut Ajus, inquit, Deus appella- tus, atque ei statuta est, qua in infima no- va, quòd in eo loco divinitus vox edita erat; ita Vaticanus Deus nominatus, penes quem essent vocis humane initia; quoniam pueri simulatque parvi sunt, eam primam vocem edunt, qua pri- ma in Varicano syllaba est. Ictirid Vagine dici- tur, exprimente verbo somnum vocis recentis. Su- ffragatur Bulenger. de Oracul. & Varib. cap. 92. dicens: In agro Oraculum Dei Vaticanum. Alius fuit Deus Ajus. Augustin. 4. de Civit. cap. 8. quem sequitur Vives, ait: Vaticanus, qui in- fantium vagitibus præsidet. De Vaticano dice- mus, 2. Jun.

10. Triumphus Camilli de Etruscis & Gallis postredie assignatur à Reufnero, & à Goltz in Fast. pag. 36. sed ante triumphum perfolvit Matronis Romanis aurum, quod pro cratero misso Delphos præbuerant (de quo, 8. Decembr.) sex annis ante præsentem triumphum præ victoria de Vejentibus. Vo- verat (ait Plutarch. in eo) cum iret ad oppug- nandos Vejos Apollini Delphico decimam partem præda. Captâ urbe ac direptâ, civibus ne mo- lestiam exhiberet, voti religioni eos obstrictos reliquerat. Post cum Dictaturâ abisset; retulit ea de re ad senatum: ac Vates etiam renun- ciavere, sacrificijs iram Dei indicari, qua expia- ri, ac donis placari debeat. Cum Senatus de- crevisset (præda semel inter cives divisa) singu- los jurejurando adigi, decimam ejus quod acce- pissent, in medium conferre; multa molesta & violenta militibus acciderunt, quòd atriti coge- bantur, tantam eorum quæ adepti in suos usus jam insumpserant, partem pendere. Camillus ve- rò tumultibus eorum agitated, cogitavit, in- dignum videri, quòd cives decimas bonorum suorum conferre cogerentur; cum ipse hostium de facultatibus eas vovisset. Veruntamen factâ Gg 2

Quis & quare Deus Vati- canus?

Camilli triumphus.

ligniv

Aurum in Delphos à matronis donatum, restitutum.